

Norsk Folkehjelp
Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Foto: Trygve Bølstad

Foto: Oscar Pellecer

Statusrapport NNN 2018

Cuba og El Salvador

SAMARBEID OM SOLIDARITET

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) forlenget i 2017 samarbeidsavtalen med Norsk Folkehjelp. Takket være NNNs solidariske støtte er våre program i Cuba og El Salvador sikret viktige 1,6 millioner kroner de neste fire årene.

I mange land i Latin-Amerika er makt og privilegier konsentrert på få hender. Ved hjelp av støtten fra NNN kan vi gjennom våre partnere jobbe for en mer rettferdig fordeling.

Verdien av samarbeidet med fagbevegelsen er stor. Sammen er vi sterkere enn vi ville vært hver for oss. Takk for godt samarbeid og viktig bidrag til Latin-Amerika.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær nedrustning og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har 12 500 medlemmer i Norge og ca. 2400 ansatte i rundt 40 land.

NORSK FOLKEHJELP I EL SALVADOR OG PÅ CUBA

Norsk Folkehjelp har støttet folkelige organisasjoner i El Salvador siden midten av 80-tallet. I 1994 var vi en av de første internasjonale organisasjonene som etablerte seg på Cuba.

På nittitallet var vårt arbeid i **El Salvador** rettet mot gjenoppbygging etter borgerkrigen, integrering av tidligere geriljamedlemmer og flyktninger, og støtte til den demokratiske utviklingen i landet. Norsk Folkehjelps overordnede mål er nå å styrke våre partnerorganisasjoner slik at de kan fortsette å påvirke demokratiseringsprosessen gjennom aktiv deltakelse i kommunearbeid og gjennom politisk påvirkningsarbeid på nasjonalt nivå.

Norsk Folkehjelp samarbeider med en kvinneorganisasjon og med organisasjoner som jobber med kooperativer og samfunnsutvikling på bygda. Vi har også samarbeidspartnere som jobber for å styrke eksisterende lokalradioer og etablere nye, blant annet ved opplæring av journalister.

Sammenlignet med andre land i regionen har El Salvador sterke politiske partier med tydelig ideologisk profil. Norsk Folkehjelp har hele tiden hatt nær kontakt med FMLN – den tidligere motstandsbevegelsen og nåværende regjeringsparti.

På **Cuba** samarbeider Norsk Folkehjelp med seks organisasjoner i Havanna og på landsbygda. Lokal matproduksjon og utvikling av et bærekraftig jordbruk er ett av innsatsområdene. Et annet er støtte til lokale grupper som jobber for å forbedre levekårene i bydelene de bor i, knyttet til miljø, bolig, vann og kulturelle aktiviteter.

Det overordnede målet for oss og våre partnere på Cuba er å fremme initiativ og deltakelse, slik at folk organiserer seg og finner gode løsninger sammen. Gjennom politisk og organisatorisk skoleing ønsker de å påvirke endringsprosessene i landet og bidra til åpen debatt og informasjonsdeling. Dette er viktig, siden arenaene for å uttrykke kritikk og formidle forslag fra sivilsamfunnet fortsatt er få.

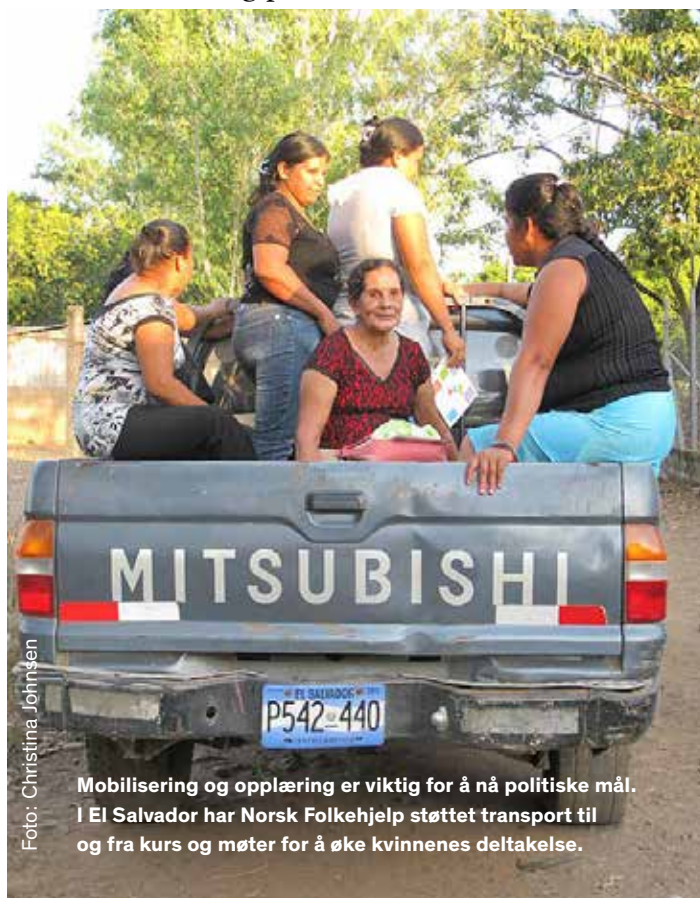

Foto: Christina Johnsen

Mobilisering og opplæring er viktig for å nå politiske mål. I El Salvador har Norsk Folkehjelp støttet transport til og fra kurs og møter for å øke kvinnes deltakelse.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp **Trykk:** LO Media
Layout og tilrettelegging: Ellen Heggstad og Kirsti Knudsen

VERKSTED FOR ENDRING

Foto: Trygve Bølsetad

I Cubas hovedstad Havanna har mange kvinner fått et bedre liv takket være nabolagsgrupper (TTIB) som organiserer aktiviteter og gir opplæring til ulike sosiale grupper i de tettest befolkede bydelene.

De kubanske myndighetene har i de senere årene åpnet for utviklingen av en ikke-statlig sektor bestående av små og mellomstore produsenter og arbeidere som organiserer seg i private selskaper og foreninger. Det er innenfor disse rammene nabolagsgruppene har utviklet seg. Dette er små verksteder for endringsprosesser i bydelene som har som mål å forbedre livskvaliteten til bydelens beboere, særlig kvinner som er enslige forsørgere eller ofre for familievold.

Hovedmålene til de 19 nabolagsgruppene i Havanna er å bedre inntekts- og levevilkårene for disse kvinnene ved at de organiserer seg i foreninger, og da helst kooperativer. Nabolagsgruppene får også støtte fra kommunen.

SKAPER STABILE INNTEKTER

Ved utgangen av 2017 bisto TTIB-teamet sju kvinnekollektiver fra fem *Consejos Populares* – folkeråd – som er organisert i grupper med kooperativt arbeid. 64 kvinner fikk stabile inntekter gjennom håndverk, skoproduksjon og frisør- og skjønnhetssalonger. 53 av disse kvinnene hadde ingen inntekt før 2015. Over 260 kvinner fra 16 *Consejos Populares* har fått opplæring i ulike yrker, i tillegg til sosial, økonomisk og juridisk kunnskap.

Kvinnene har opplevd en rekke positive forandringer; de har fått bedre selvtilitt, blitt mer selvstendige og føler seg sosialt verdsatt. Men det er også blitt avdekket en del vanlige utfordringer: Det er behov for bedre opplæring for alle medlemmene for å sikre en jevnere fordeling av rettigheter og ansvar, og det er viktig å sikre mer stabilitet for å unngå endringer når medlemmer slutter. Markedsføringen av produkter og tjenester må også bli bedre, det samme med tilgangen til kreditter, design og lokaler.

VELGER Å ARBEIDE SAMMEN

I snitt er det ni kvinner pr. gruppe som får oppfølging av nabolagsgruppene. Det er flere grunner til at gruppene er så små. Tilgangen til markeder for utstyr og salg er fremdeles svært begrenset for slike grupper, og lokalene der prosjektene utvikles er ofte trange og ikke tilpasset felles bruk. Aktivitetene foregår derfor vanligvis hjemme hos en av deltakerne.

Det er også en annen viktig faktor: Siden 2016 har myndighetene sluttet å godkjenne nye 'ikke-landbrukskooperativer', som var den juridiske formen for disse gruppene. Gruppene har siden fortsatt som uavhengige private selskaper med lisensene til noen av medlemmene, basert på kooperativ drift. Dette bekrefter kvinnenes ønske om organisering og solidaritet. Til tross for at de ikke er juridisk etablert som kooperativer og dermed ikke kan dra nytte av fordelene som loven gir kooperativer – som skattelettelse og bedre tilgang til råvarer – har de valgt å arbeide sammen framfor alene.

FAKTA OM CUBA

- Styreform: Republikk
- Hovedstad: Havanna
- Språk: Spansk
- Flateinnhold: 110 860 km² (Norge: 385 000 km²)
- Folketall: 11,2 millioner
- Religion: Katolikker (85 %)
- BNP pr. innbygger: 11 900 USD (Norge: 71 000 USD)
- Gjennomsnittsalder: 41,5 år
- Forventet levealder: 78,8 år
- Fødselsrate: 10,7 pr. tusen

Kilde: CIA World Factbook

EN SEIER FOR GRASROTA

Vannforurensing og mangel på vann har lenge vært et stort problem i El Salvador. Landets metallgruver bruker enorme vannmengder og etterlater seg mye forurensing. Nå er gruvevirksomheten forbudt.

Foto: Gerson Rodriguez/Pixabay

Siden 2007 har miljø- og grasrotorganisasjoner – flere av dem Norsk Folkehjelps partnere – kjempet for et nasjonalt forbud mot metallgruver. De har samlet dokumentasjon, gjennomført sabotasjeaksjoner, skolert lokalbefolkningen, og mobilisert nasjonalt og internasjonalt.

Flere organisasjoner har blitt truet og forfulgt, og tre lokale aktivister er drept på grunn av sitt engasjement, men skritt for skritt har gruvemotstanderne nærmet seg målet. I 2008 innførte den daværende regjeringen en midlertidig stans i all gruvevirksomhet, og i 2014 og 2015 gjennomførte fire kommuner folkeavstemninger som resulterte i kommunale forbud mot gruver.

ET STEG I RIKTIG RETNING

I 2016 vant den salvadoranske staten over det australske gruveselskapet Oceana Gold i saken som ble behandlet av Verdensbankens internasjonale senter for løsning av investeringstvister (ICSID). Etter hvert sluttet også kirken seg til kampen, og 28. mars 2017 godkjente parlamentet loven mot metallgruver. Dette er den første loven i verden som forbyr alle typer gruvevirksomhet, åpen og lukket, industriell og småskala.

Godkjenningen var en viktig seier for miljø- og grasrotbevegelsen i El Salvador. Det er et stort steg i riktig retning for å beskytte

landområder og verne om vann som en livsnødvendig ressurs, men loven er sårbar fordi den kan endres dersom sammensetningen av parlamentet blir annerledes etter neste valg.

MYE Å LÆRE AV KAMPEN

Vi kan lære mye av prosessen som førte til seier for grasrotbevegelsene:

- **Betydningen av tidlig handling**, som hindret de transnasjonale gruveselskapene i å installere seg og styrke tilstedeværelsen sin i området.
- **Varierte former for kamp** og et mangfold blant bidragsyterne, både lokalt og nasjonalt, som senere utviklet seg til internasjonale allianser.
- **Utformingen av klare og tydelige budskap**: Metallgruve drift forurenser, 'grønn' gruve drift finnes ikke, gruve drift gir ikke økonomisk vekst og skaper heller ikke mange flere arbeidsplasser. Disse budskapene ble framført om og om igjen i kampen mot løgnene som ble spredd av de transnasjonale selskapene.

Summen av alle aktivitetene ga resultater, men det aller viktigste har vært lokalsamfunnets motstand. Selv om FMLN var en konstant alliert, hindret den svake støtten fra parlamentet dem i å spille en avgjørende rolle.

ENGASJÉR DEG

Klubber og foreninger kan støtte vårt arbeid ved å gå inn på minaksjon.folkehjelp.no eller bruke kontonummer 9001 08 76000. For mer informasjon om samarbeidet og prosjektene, kontakt: Heidi G. Smerud heidis@npaid.org tlf.: 916 24 293.

FAKTA OM EL SALVADOR

- Styreform: Republikk
- Hovedstad: San Salvador
- Flateinnhold: 21 041 km² (Norge: ca. 385 000 km²)
- Folketall: 6,2 millioner
- Religion: Katolikker (50 %), protestanter (36 %)
- BNP pr. innbygger: 8900 USD (Norge: 71 000 USD)
- Gjennomsnittsalder: 27 år
- Forventet levealder: 75 år
- Fødselsrate: 16,2 pr. tusen

Kilde: CIA World Factbook